

System zapewniania jakości kształcenia w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

W roku akademickim 2017/2018 Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia odbyła dwa zwykłe posiedzenia w pełnym składzie: w dniach 6 grudnia 2017 roku i 25 kwietnia 2018 roku oraz jedno w składzie poszerzonym z udziałem przedstawicieli Kolegium Dziekańskiego w dniu 16 maja 2018 roku (protokoły z posiedzeń dostępne w sekretariacie Pełnomocnika Rektora ds. studenckich).

Posiedzenie w składzie poszerzonym było poświęcone przygotowaniom do dostosowania programów studiów oraz organizacji procedur zapewniających wysoki poziom dydaktyki w związku z wejściem w życie nowego prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. Taki obowiązek nałożyły bowiem takie akty jak: rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów, a także art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 3 i ust. 9 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842 ze zm. Ponadto zgodnie z przepisem wprowadzającym art. 11 PSW, Senaty uczelni miały obowiązek dostosować profile i programy kształcenia na studiach uruchomionych przed 1 X 2014 r. do wymogów określonych w art. 11 PSW do 31 grudnia 2017 r. Natomiast w ciągu miesiąca od podjęcia przez Senat uchwały w w/w sprawie, jednak nie później niż do 31.01.2018 r. Rektor miał obowiązek poinformować o niej ministra nadzorującego uczelnię. Stąd też pojawiła się potrzeba wyłonienia tych kierunków, które wobec niespełnienia warunków określonych w ustawie, miały poddać się „przeprofilowaniu”. Zadania związane z wymogami nowego prawa postawiły przed Uczelnianą Komisją ds. Jakości Kształcenia szereg nowych wyzwań. Dotyczyły one przede wszystkim przeglądu programów studiów pod kątem uznania do jakich dyscyplin nauki należy przyporządkować poszczególne kierunki prowadzone w ramach Akademii. Niezbędne okazało się też dokonanie oceny treści programowych z uwzględnieniem wskazania na ewentualne dyscypliny dodatkowe, a także opracowanie nowych tabel efektów uczenia się zgodnych z charakterystykami poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji. W związku z tym Uczelniana Komisja ds. jakości Kształcenia uznała za zasadne - do czasu

uchwalenia przez senat Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego programów studiów dostosowanych do nowej ustawy - kontynuowanie pracy w ramach mniejszych zespołów.

W trakcie swoich zwykłych posiedzeń Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia zajmowała się takimi między innymi sprawami jak:

1. Ewaluacja zajęć dydaktycznych, problemy z frekwencją, zasady powiadamiania o jej wynikach studentów, pracowników oraz dziekanów
2. Problemy studentów z Ukrainy

Ad. 1. Ewaluacja zajęć dydaktycznych stanowi niezwykle istotny element jakości kształcenia. Bez opinii studentów dotyczącej dydaktyki trudno jest zrozumieć, na czym polegają wady procesu dydaktycznego, gdzie szukać błędów, a w szczególności jak je naprawiać. Niestety problem udziału studentów w prowadzonej w Uczelni ocenie zajęć dydaktycznych pozostaje nieustannym problemem, chociaż z umiarkowanym zadowoleniem można odnotować pewien wzrost ilości ankiet ewaluacyjnych. W roku sprawozdawczym ustalono, że ewaluacja może odbywać się w wybranych wariantach, według ustaleń poszczególnych dziekanów:

1. Ewaluacja "personalna", prowadzona na dotychczasowych zasadach, odnosząca się do wytypowanych wykładowców, obejmująca studentów wszystkich lat studiów
2. Ewaluacja "przedmiotowa", skierowana również do wszystkich studentów, ale zawierająca specyficzne pytania, mające na celu ocenę poszczególnych przedmiotów pod kątem ich przydatności, zasadności prowadzenia w określonym wymiarze godzin etc.
3. Ewaluacja "końcowa", adresowana do studentów ostatnich semestrów, której celem powinna być "recenzja" programu kształcenia na danym kierunku, a której wyniki stanowiłyby podstawę doskonalenia, jakości kształcenia. Zestaw pytań do tej ankiety opracowują Państwo we własnym zakresie.

Dziekani zostali poproszeni o przygotowanie i przesłanie swoich propozycji w zakresie ewaluacji końcowej. Ostatecznie ustalono, że

- Od przyszłego roku akademickiego 2018/2019 ewaluacja będzie prowadzona raz w roku w semestrze letnim,
- Większość kierunków zainteresowana jest ankietą końcową,

- Ewaluacja będzie odbywała się poprzez aplikację na komórki razem z ankietą dedykowaną danemu Wydziałowi,

Istnieje również możliwość opracowania formularza "indywidualnej ankiety" wykorzystanej przez wykładowcę zainteresowanego wiedzą o tym, jak jego przedmiot został oceniony przez studentów. Pytania do takiej ankiety powinien opracować sam wykładowca, zaś techniczne zasady jej przeprowadzenia (przez samego wykładowcę lub pracownika dziekanatu) są analogiczne jak w przypadku wszystkich innych ankiet. Oczywiście wyniki takiej ankiety będą dostępne wyłącznie zainteresowanemu wykładowcy.

Przewodnicząca Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia dokonała przeglądu dotychczasowych wyników ewaluacji zajęć dydaktycznych, jakie prowadzone były w Uczelni w ciągu ostatnich pięciu lat. W wyniku tej analizy udało się wskazać na główne problemy/uwagi, jakie pojawiały się w ankietach ewaluacyjnych. W ciągu ostatnich 5 lat (objętych analizą prof. Grabińskiego) otrzymaliśmy prawie 15 tys. uwag organizacyjnych, w których studenci wyrażali swoje opinie na temat funkcjonowania administracji Uczelni, obsługi w dziekanatach, zbyt małej ilości miejsc parkingowych. Jednak większość uwag dotyczyła opinii na temat programu kształcenia. Ilość tych uwag nie była rozłożona równomiernie na poszczególnych wydziałach i tak: najwięcej opinii uzyskano od studentów Wydziału Zdrowia i Nauk Medycznych, następnie Wydz. Psychologii i Nauk Humanistycznych, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Wydział Prawa, Administracji i Stosunków Międzynarodowych, najmniej Wydział Nauk o Bezpieczeństwie i Wydział Architektury i Sztuk Pięknych (455 oraz 99 w ciągu 5 lat).

Okazało się, że uwagi studentów to 90 % uwagi krytyczne lub bardzo krytyczne, zaś pochwały pojawiają się niezwykle rzadko.

Krytyczne uwagi studentów dotyczyły:

1. Zarzutu, że **program kształcenia** jest zbyt teoretyczny, mało praktyczny i w efekcie nieprzydatny w przyszłości. Zbyt dużo wiedzy teoretycznej przekazywanej przez wykładowców w nudny sposób i mało przydatny w praktyce. Za mało godzin z przedmiotów kierunkowych i przedmiotów praktycznych,
2. **Słaby poziom nauczania**, niskie kompetencje wykładowców. Jak twierdzą studenci, niektóre zajęcia prowadzone są „byle sobie pogadać a całe studia można zaliczyć za pomocą telefonu”. Według studentów, „wykładowcy nie chcą

ich niczego nauczyć tylko szybciotko wyjść z sali, wykłady są nudne i zupełnie nie zachęcają do kontynuowania studiów”, prowadzący często nie mówią na temat i nie korzystają z nowych technologii i informacji a największym problemem jest brak przygotowania i zaangażowania wykładowców.

3. **Forma zajęć-** za mało warsztatów, zajęcia nudne, wiele informacji można znaleźć w Internecie bez potrzeby siedzenia kilka godzin na wykładach.
4. **Powtarzanie się treści kształcenia-** studenci wyrażali opinię, że kontynuując naukę na studiach drugiego stopnia liczyli na poszerzenie wiedzy zdobytej wcześniej. Nic takiego nie miało miejsca, wiele przedmiotów się powtarza, mnóstwo przedmiotów różni się tylko nazwą a w zasadzie uczymy się tego samego, co wcześniej.

Ad. 2 Problem studentów z Ukrainy pozostaje nadal w centrum zainteresowania Komisji. Można stwierdzić, że ciągle aktualna jest kwestia słabej znajomości języka polskiego. Dowodzą tego między innymi wyniki analizy wyników nauczania, tzn. ocen wystawianych studentom, a zwłaszcza ocen niedostatecznych, wyników egzaminów poprawkowych lub komisyjnych. W sposób szczególnie jaskrawy ujawnia się to w odniesieniu do studentów Wydziału Prawa, Administracji i Stosunków Międzynarodowych, a przede wszystkim studentów kierunków nie prawniczych, gdzie zdecydowaną większość stanowią studenci z Ukrainy. Zdaniem Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia pewną odpowiedzialność za taki stan rzeczy ponoszą niedoskonałe zasady rekrutacji, umożliwiające wstęp na studia w języku polskim kandydatom niewładającym tym językiem w sposób satysfakcjonujący.

Analiza jakości kształcenia prowadzona przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia w roku sprawozdawczym doprowadziła do następujących spostrzeżeń i wniosków:

1. Wyniki ewaluacji zajęć dydaktycznych wskazują na ciągle niedostatecznie wysokie zainteresowanie studentów. Niepokoi zwłaszcza wielka ilość uwag krytycznych odnoszących się do niezmiennie tych samych problemów, takich jak między innymi zbyt ogólnikowość przedmiotów, ich niewielka przydatność praktyczna, słaby poziom merytoryczny prowadzących zajęcia.

2. Nadal wskazuje się na niedostatek działań zmierzających w kierunku integracji studentów z Ukrainy. Problemem wciąż najbardziej dotkliwym jest zbyt słaba

znajomość języka polskiego. Nie ma wątpliwości jak bardzo niekorzystnie odbija się to na procesie dydaktycznym, a zwłaszcza na metodach weryfikacji efektów kształcenia.